

Täysistunto

Keskiviikko 13.5.2026 klo 14.00

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vammaisetuuksista annetun lain, toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n ja sairausvakuutuslain 10 luvun 2 §:n ja 11 luvun 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 68/2026 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.08 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään pääsemme keskustelemaan myös esityksestä, joka sisältää monta tärkeää parannusta lapsille, perheille ja heidän koko lähiyhteisölleen.

Esitämme vammaisetuslakiin muutosta, jonka myötä lapsen perusvammaistukea myönnettäisiin myös keliakiaa ja ihokeliakiaa sairastavalle lapselle, joka noudattaa gluteenitonta ruokavaliota. Gluteeniton ruokavalio aiheuttaa perheille lisäkustannuksia, ja tällä muutoksella helpotamme taloudellista yhtälöä keliakialasten perheissä. Ehdotus koskisi kaikkia alle 18-vuotiaita keliakikkoja ja ihokeliakikoita, ja tuen määrä on vuonna 2026 110,49 euroa kuukaudessa. Samalla muutettaisiin perustoimeentulotukea koskevaa säännöstä toimeentulotuesta annetussa laissa siten, että jatkossa keliakiaa sairastavan osalta muina perusmenoina otettaisiin huomioon 38 euroa kuukaudessa keliakiasta johtuvien ylimääräisten ravintomenojen kattamiseksi ainoastaan, jos henkilö on täyttänyt 18 vuotta. Tämä muutos koskisi 16–17-vuotiaita, sillä voimassa olevan lain mukaan alaikäraja on 16 vuotta.

Vammaisetuslakiin ehdotetaan tehtäväksi muutos siten, että jatkossa laissa määriteltäisiin, milloin vammaisetuus myönnettäisiin toistaiseksi ja milloin määräaikaisena. Etuuden kesto arvioitaisiin edelleen tapauskohtaisesti. Lisäksi jatkossa vammaisetuuden hakemiseen riittäisi muukin kuin lausuntomuotoinen lääketieteellinen selvitys, jos siinä olisi riittävät tiedot hakemuksen ratkaisemiseksi. Esimerkiksi lääkärinlausunto B tai sairauskertomus kävisivät, jos ne sisältäisivät vammaisetuushakemuksen ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot. Nykytila on vammaisen lapsen perheelle kuormittava ja byrokraattinen. Jatkossa vammaisetuuskäsittelyä ei tarvitsisi aina käydä uudelleen läpi ja todistella samoja asioita uudelleen. Perheiltä on tullut tästä arkea kuormittavasta byrokraatiasta paljon palautetta, ja haluamme helpottaa heidän tilannettaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Kolmantena merkittävänä muutoksena ehdotamme erityishoitorahaan ikärajan korotusta. Erityishoitorahalla korvataan lyhytaikaista tai tilapäistä ansionmenetystä, joka aiheutuu vanhemman osallistumisesta alle 16-vuotiaan lapsensa sairaudesta tai vammasta johtuvaan hoitoon tai kuntoutukseen. Ehdotamme tämän 16 vuoden ikärajan nostamista vuodella niin, että erityishoitorahan turvin voisi hoitaa vakavasti sairastunutta alle 18-vuotiaasta lasta. Lapsen sairastuessa vakavasti esimerkiksi syöpään vanhemmalla on oltava mahdollisuus osallistua hoitoon ja olla lapsensa tukena ja lähellä, eli nostamme ikärajaa. Tämä on monelle perheelle huojentava parannus. Kiitän potilasjärjestöjä tästä esityksestä, ja olen iloinen, että tämä on nyt etenemässä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos, ministeri. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.11 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tämä esitys on ennen kaikkea lasten turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Turvallisuus ei lasten kohdalla tarkoita vain fyysistä turvaa. Se tarkoittaa sitä, että lapsella on arjessa mahdollisuus elää, kasvaa ja kehittyä ilman kohtuuttomia rasitteita myös silloin, kun lapsella on pitkäaikaissairaus. Keliakia on sairaus, joka ei näy ulospäin mutta joka vaikuttaa jokapäiväiseen elämään jatkuvasti. Hoito edellyttää elinikäistä, tarkkaa ruokavaliota, ja tämä tuo mukanaan sekä kustannuksia että kuormitusta koko perheelle. Siksi on tärkeää, että yhteiskunta tunnistaa tämän ja kantaa osaltaan vastuuta.

Arvoisa puhemies! Tämän esityksen keskeinen tarkoitus on parantaa lasten yhdenvertaisuutta. Tähän asti 16—17-vuotiaat nuoret ovat jääneet välinputoajiksi. He eivät ole enää voineet saada lapsen vammaistukea samoin kuin nuoremmat, mutta heidän sairautensa ei ole kadonnut mihinkään. Tämä esitys korjaa tämän epäkohdan ja turvaa tuen samanlaisena kaikille alle 18-vuotiaille keliakikoille. Tämä on paitsi oikeudenmukaista myös turvallista. Turvallisuus syntyy siitä, että lapsen ja nuoren arki on ennakoitavaa. Kun perhe tietää, että sairauden aiheuttamat lisäkustannukset huomioidaan, voidaan keskittyä lapsen kasvuun ja hyvinvointiin.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys vahvistaa turvallisuutta myös toisella tärkeällä tavalla. Se parantaa vanhempien mahdollisuuksia olla lapsensa tukena silloin, kun sitä eniten tarvitaan. Esityksen tavoitteena nimittäin on parantaa myös 16—17-vuotiaan lapsen vanhemman mahdollisuuksia jäädä työstä pois osallistuakseen lapsensa vaikean sairauden tai vamman vuoksi annettavaan hoitoon tai kuntoutukseen. Tämä on olennainen osa lapsen turvallisuutta. Lapsi tai nuori ei ole yksin sairauden kanssa, vaan hänellä on oikeus vanhemman läsnäoloon myös vaikeissa tilanteissa. Tutkitusti vanhemman osallistuminen tukee hoidon onnistumista ja lapsen toipumista.

Arvoisa puhemies! Kun rakennamme tukea lapsille ja nuorille, meidän on aina pidettävä mielessä lapsen etu kokonaisuudessaan. Tämä tarkoittaa sekä taloudellista turvaa että toimivaa arkea, jossa palvelut, tuki ja perheen mahdollisuudet kulkevat käsi kädessä. Tämä esitys vie meitä tähän suuntaan. Se vahvistaa lasten ja nuorten yhdenvertaista asemaa, tukee perheitä ja lisää järjestelmän oikeudenmukaisuutta. Turvallinen yhteiskunta mitataan siinä, kuinka se kohtelee heikompiaan. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

15.15 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies, kunnioitettu ministeri! Haluan ensin tässä kiittää ministeriä perehtyneisyydestä ja paneutumisesta keliakiaan sairautena.

Tänään on eduskunnassa vietetty keliakiapäivää, joka toteutuu vuosittain yhdessä eduskunnan keliakiaverkoston ja Keliakialiiton yhteistyönä. Kiitän kaikkia edustajia, jotka olette tänään siinä tilaisuudessa vierailleet.

On tärkeää puhua sairaudesta, joka koskettaa tuhansia suomalaisia lapsia, nuoria ja aikuisia. Keliakia on vakava, joka päivä arjessa mukana oleva elinikäinen autoimmuunisairaus, jossa gluteeni vaurioittaa ohutsuolen limakalvoa. Ihokeliakiassa sairaus ilmenee voimakkaana ihottumana. Näihin sairauksiin löytyy yksi hoitomuoto: täysin gluteeniton ruokavalio koko elämän ajan. Gluteeniton ruokavalio tuo sairastuneille ja heidän perheilleen ylimääräisiä kustannuksia joka päivä, jopa kolminkertaiset kustannukset tavalliseen ruokaan verrattuna. Siksi hallituksen esitys keliakiakorvauksen palauttamisesta alaikäiselle tukee sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja helpottaa monien perheiden arkea.

Keliakiakorvauksen palauttamista on pidetty tärkeänä tavoitteena jo pitkään, koska pitkäikäissairaita lapsia ja heidän perheitään tulee kohdella oikeudenmukaisesti tämänkin sairauden yhteydessä. Erityisen merkittävää on ollut, että hallitusohjelmassa keliakiakorvaus on kirjattuna, ja tämäkin esitys liittyy siihen. Nykyhallitus on jo toimeenpannut alemman tulotason henkilöille keliakiakorvauksen toimeentulotuen yhteydessä maaliskuusta 2025 alkaen.

Arvoisa puhemies! Esityksen mukaan alle 18-vuotiaat keliakikot ja ihokeliakikot voivat jatkossa saada lapsen perusvammaistukea. Tämä tuo merkittävän parannuksen monille perheille. Samalla 16—17-vuotiaiden ravintomenot siirtyvät toimeentulotuesta vammaistukeen, mikä tekee järjestelmästä selkeämmän ja inhimillisemmän.

Pidän erityisen tärkeänä sitä, että keliakia tunnustetaan pysyväksi sairaudeksi myös etuuksien myöntämisessä. Kun sairaus kestää koko elämän, myös alaikäisille myönnettävän tuen tulee olla lähtökohtaisesti toistaiseksi voimassa oleva. Näin vähennetään turhaa byrokratiaa, lääkärikäyntejä ja hallinnollista kuormaa perheiltä, terveydenhuollolta ja Kelta.

Lisäksi esitys keventää lääketieteellistä selvitystä poistamalla pakollisen C-lausunnon vaatimuksen sekä laajentaa erityishoitorahan koskemaan myös 16—17-vuotiaiden vanhempia.

On tärkeää huolehtia, että toimeenpano ja viestintä ovat selkokielisiä ja saavutettavia, jotta jokainen hakija ymmärtää oikeutensa ja myöntämisperusteet. Kyse on oikeudenmukaisuudesta, arjen turvasta ja siitä, ettei yksikään lapsi joudu sairautensa vuoksi eriarvoiseen asemaan.

Arvoisa ministeri, kuinka etenee hallitusohjelman kirjauksen mukainen pienituloisten keliakiakorvaus? Saadaanhan se syksyn 2026 budjettiriiheen ja käyttöön vuoden 2027 alusta alkaen? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

15.19 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tässä esityksessä esimerkiksi lapsen perusvammaistukea voisi saada myös keliakiaa tai ihokeliakiaa sairastava lapsi, joka noudattaa gluteenitonta ruokavaliota. Tämä on tärkeä asia. Kiitän ministeriä tästä lakiesityksestä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Pidän tätä esitystä tärkeänä ja oikeansuuntaisena. Keliakia ei ole elämäntapavalinta eikä ruokatrendi. Se on vakava autoimmuunisairaus, jonka ainoa toimiva hoitomuoto on täysin puhdas gluteeniton ruokavalio. Juuri siksi yhteiskunnan on tunnistettava se tosiasia, että keliakia aiheuttaa keliakikoille ja gluteenitonta ruokavaliota noudattaville ylimääräisiä kustannuksia, joihin ihminen ei voi itse vaikuttaa. Jos keliakiaa ei hoideta oikein, seuraukset voivat olla vakavia: ravintoaineiden imeytymishäiriöitä, kasvun ongelmia lapsilla, suoliston vaurioita sekä laajempia terveyshaittoja. Tässä mielessä kyse ei ole vain ruokavalios- ta vaan terveyden ylläpitämisestä ja sairauden hoidosta.

Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että hallitus on ainakin osittain korjannut aiempien hallitusten virhettä. — Arvoisa puhemies, tämä oli kyllä erikoista, että pääsin näin sano- maan jossakin asiayhteydessä, mutta nyt näin pääsin sanomaan. [Jaana Strandman: Hie- noa, edustaja!] — On siis hyvä, että hallitus on ainakin osittain korjannut aiempien halli- tusten virheitä. Sipilän hallituksen päätös lakkauttaa keliakiakorvaus kokonaan oli huono ratkaisu. Se siirsi sairaudesta aiheutuvat lisäkustannukset kokonaan sairastuneiden ja hei- dän perheidensä kannettaviksi tilanteessa, jossa vaihtoehtoa hoidolle ei yksinkertaisesti ole.

Gluteeniton ruokavalio ei ole keliakiaa sairastavalle valinta, se on välttämättömyys. Sik- si on perusteltua, että alaikäisten keliakikkojen tukemista vahvistetaan ja että pienitulois- ten aikuisten ylimääräisiä ravintomenoja huomioidaan toimeentulotuessa. Erityisesti lap- siperheille tämä voi olla merkittävä helpotus arkeen, sillä gluteenittomat tuotteet ovat usein tavallisia tuotteita huomattavasti kalliimpia. Pidän tärkeänä myös periaatteellista viestiä: yhteiskunnan pitää tunnistaa sairaudesta aiheutuvat välittömät kustannukset silloin, kun kyse on ainoasta mahdollisesta hoidosta.

Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys ei ratkaise kaikkea mutta on askel oikeaan suun- taan. Samalla meidän on jatkossakin arvioitava, ovatko tuen taso ja kohdentuminen riittä- viä, jotta keliakiaa sairastavat voivat aidosti toteuttaa sairauden vaatimaa hoitoa ilman koh- tuutonta taloudellista taakkaa.

Arvoisa herra puhemies! Yhdyn äsken edustaja Strandmanin pitämään puheenvuoroon siitä, että jatkossa myös aikuisille kohdennettu keliakiakorvaus tai ruokavaliokorvaus voi- si olla sitten myös suurempi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkomaa, olkaa hyvä.

15.22 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille siitä, että tämä lakiesi- tys on saatu eduskuntaan. Ja kiitos keliakiaverkostolle ja Keliakialiitolle, jotka ovat teh- neet yhteistyötä tässä, että me ollaan päästy tähän tilanteeseen, että tämä lakiesitys on tääl- lä eduskunnassa.

Keliakia on hyvin yleinen sairaus. Se on yhä useammalla, kun katsotaan tilastoja. Se koskettaa todella monia perheitä ja monia suomalaisia, ja varsinkin monille perheille tämä lakiesitys on todella tervetullut. Kokoomus pitää erittäin tärkeänä, että keliakikkoja tue- taan. Erityisesti tähän tautiin sairastuneiden nuorten ja lasten ja tukeminen on todella tär- keää. Lämpimästi kannatan tätä lakiesitystä.

Puhemies! Totean, että tässä lakiesityksessä on useampi esitys, ja todella tärkeää on se, että vammaisetuslain mukaista lapsen perusvammaistukea ehdotetaan myönnettäväksi myös keliakiaa ja ihokeliakiaa sairastavalle lapselle, joka noudattaa gluteenitonta ruokava- liota. Erinomainen esitys.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Sairausvakuutuslain mukaisen erityishoitorahan myöntämisedellytyksiä ehdotetaan muutettavaksi lapsen iän osalta siten, että nykyinen 16 vuoden ikäraja korotetaan 18 vuoteen. Todella erinomainen esitys.

Erinomaista on myöskin se, että byrokratiaa, turhia lausuntoja, monimutkaista toimintaa etuuden saamiseksi helpotetaan. On todella hyvä, että vammaisetuksista annetun lain säännöksiä lääketieteellisen selvityksen toimittamisesta sekä etuuden myöntämisen kestosta muutettaisiin, ja tämä on myöskin iso helpotus monelle perheelle.

Eli tämä lakiesitys on monin tavoin hyvä kokonaisuus. Toivon todella, että eduskunnassa sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehtii tämän käsittelemään niin, että tämä voi tulla, arvoisa puhemies, voimaan siten kuin on tarkoitettu. Ja tämä on tietysti budjettilaki. — Kiitos esityksestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Merinen, olkaa hyvä.

15.24 Ville Merinen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos ministerille esittelystä.

Tärkeä laki. Alle 18-vuotiaat keliakiaa sairastavat voisivat saada lapsen perusvammais-
tukea gluteenittoman ruokavalion vuoksi.

Ehkä tässä pohdiskelen itse vähän tämmöistä, että — Nyt edustaja Suhonen voi laittaa korvat kiinni. Ei nyt tosissaan. — aina kun me puhutaan keliakiasta ja tämäntyyliisestä ja tehdään laki, niin sitten osittain ihmisissä huolta herättävät myös toisentyypiset ruokavali-
oihin liittyvät asiat, vaikka vakavat allergiat tai suolistosairaudet. Keliakia on tietysti hyvin poikkeuksellinen siinä, että kun se alkaa, niin se on parantumaton ja sitä ei voi millään muulla kuin ruokavaliolla muuttaa, se ehdottomasti tarvitaan. [Timo Suhonen: Autoimmuunisairaus!] — Autoimmuunisairaus. — Mutta sitten kuitenkin myös tekee mieli nostaa esille, että aina kun näitä lakeja tehdään, niin minä ainakin saan ihmisiltä semmoisia palauteita, missä nostetaan monesti joitain muita hyvin vakavia ruoka-aineallergioita ja se, että niitä ei ehkä samalla lailla sitten huomioida. Ei sillä, että sitä nyt voitaisiin tässä korjata, enkä sitä esitäkään, mutta haluan nostaa myös heidän asiaansa esille.

Muutama kritiikki täältä löytyi. Omaishoitajaliitto ehdotti, että olisi enemmän erityisra-
hapäiviä.

Mutta pääosin tosi myönteinen palaute, ja kiitos tästä laista. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

15.26 Jani Kokko sd: Kokko, olkaa hyvä. Arvoisa puhemies! Tarpeellinen lakiesitys, vaikkakin ehkä sisällöltään moniulotteinen ja tekninen. Tässähän tavoitteena on parantaa muun muassa 16—17-vuotiaiden vanhempien osallistumista lapsen hoitoon tai kuntoutukseen, keventää vammaisetuksien hakemisprosessia sekä parantaa ja vahvistaa sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Nämä tavoitteet kyllä allekirjoitan täysin.

On selvää, että alle 18-vuotiaan sairaus tai vamma kuormittaa koko perhettä ja aiheuttaa taakkaa, ja nyt esitetyillä muutoksilla pystytään vähentämään sitä perheellä olevaa hallinnollista taakkaa ja turvataan myös se vanhempien mahdollisuus osallistua siihen lapsen hoitoon. Tässä tietysti kyllä tämä byrokratian ja mahdollisen paperisodan vähentäminen on enemmän kuin tarpeen.

Esityksessä on myös ehdotettu, että jatkossa laissa muun muassa määriteltäisiin, milloin vammaisuus myönnettäisiin toistaiseksi ja milloin määräaikaisena, sekä että etuuden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

kesto arvioitaisiin edelleen tapauskohtaisesti. Nämä muutokset hyvinkin selventäisivät ja täsmentäisivät vammaisuuksia koskevia menettelysäädöksiä ja sitä kautta myös vähentäisivät sekä etuutta hakevien että terveydenhuollon henkilöstön työ määrää. Tämäkin on kyllä varsin positiivinen asia tässä lakiesityksessä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hamari, olkaa hyvä.

15.27 Lotta Hamari sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitokset ministerille tästä laista.

Aloitan itse tästä erityishoitorahasta. Kiitän, että se on tässä lakiesityksessä. Tällä hetkellä, kun lapsi sairastuu, niin 16—17-vuotiaiden kohdalla koko perhe voi jäädä taloudellisen tuen ulkopuolelle, ja muun muassa Sylva on selvittänyt, että perheellä tulee keskimäärin noin 5 000 euron pudotus työtuloissa tällaisissa tilanteissa, ja 80 prosentissa perheistä toinen vanhemmista joutuu jäämään työelämästä keskittyäkseen lapsen hoitoon ja tukeen. Tällä muutoksella korjataan sääntelyyn jäänyt aukko, joka syntyi, kun kuntoutusrahan ja sairauspäivärahan ikäraja nostettiin 18 ikävuoteen vuoden 2025 alusta alkaen. Nyt sitten tällä esityksellä näitä erityishoitorahan myöntämisedellytyksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että se ikäraja olisi 16 ikävuoden sijaan se 18. Tämä on erittäin tärkeää, ja on erittäin hienoa, että ministeri ja ministeriö ovat reagoineet tähän perheiden tilanteeseen.

Syöpäsairauksissa on usein — puhun nyt syöpäsairaudesta, tietysti voi olla muitakin — hoitopolku sellainen hyvin pitkä, 6 kuukautta — 2 vuotta, ja on tosi kohtuutonta, jos perhe jää täysin sen taloudellisen tuen ulkopuolelle ja ahdinkoon siinä tilanteessa. Siinä mielessä tämä on erittäin toivottu ja odotettu esitys.

Lausunnoissa toivottiin, että lakimuutos tulisi mahdollisimman pian voimaan, joten toivon StV:lle nyt sitten voimia käsitellä myös tämän lakiesityksen mahdollisimman pian.

Tässähän oli muitakin tärkeitä asioita. Vierailin eduskunnan keliakiapäivässä tänään, ja siellä nähtiin, kuinka paljon on hintaeroa siinä, kun vaikka lasten syttäreitä järjestää ja ostaa keksejä. Ne gluteenittomat — onpa sana vaikea — tuotteet ovat todella kalliita. On erittäin tärkeää, että myös tähänkin nyt tulee sitten muutosta, että 16—17-vuotiaat voivat myöskin saada tätä tukea ruokavalioon, koska tuon ikäiset teinit syövät aika paljon, niin ei ole mitään syytä, miksi sitä tukea ei siinä kohtaa sitten myönnettäisi, kun kuitenkin aiemmin sitä myönnetään.

Samaten, mitä muutkin edustajat ovat todenneet, tämä byrokratian purku on hyvä. Jos voidaan vähentää terveydenhuollon kuormitusta, lääkäreiden kuormitusta lausuntojen kirjoittamisesta ja myöskin sen perheen kuormitusta tällaisissa tilanteissa, niin se on erittäin hyvä muutos. — Kiitos tästä esityksestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

15.30 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Rohkenen vielä sen verran käyttää tässä tärkeässä asiassa puheenvuoroa, että kun ministeriä kehuin tästä asiasta, niin se kehu on paikallaan. Tämä on tärkeä asia, ja nimenomaan keliakiaa sairastavien lasten ja pienituloisten aikaihmissenkin taloudellisen tuen parantaminen on aina paikallaan.

Edustaja Sarkomaa aikaisemmin kiitti hienosti omassa puheenvuorossaan niin eduskunnan keliakiaverkoston toimintaa kuin Keliakialiittoa, jotka ovat osaltaan olleet tietysti vaikuttamassa tämmöisenä vaikuttajana ministeriön suuntaan siinä, mistä näissä asioissa on kysymys. Tohdin myös tuoda tässä nyt kiitoksen lisäksi esiin sen seikan, että tämä kuuluu

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

tietysti toisen ministeriön alle, mutta haluan kuitenkin nyt todeta tässä yhteydessä, että kun mainittiin Keliakialiitto, niin Keliakialiittohan on ainoa sosiaali- ja terveysalan tällöinen järjestö, joka nimenomaan tietää ja ymmärtää ja on asiantuntijaliitto liittyen keliakian hoitoon ja siihen liittyviin asioihin. En voi muuta kuin vilpittömästi toivoa, että kun näistä järjestöavustuksista nyt olemme keskusteluja käyneet, niin toivon tietysti totisesti, että tämä tärkeä liitto ei sitten jatkossa joutuisi mahdollisesti tällöisten järjestötukileikkausten kohteeksi. Tämä tässä loppuvetoomuksena vielä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.31 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen: Arvoisa puhemies! Kun lapsi sairastuu vakavasti, niin äitiä ja isää tarvitaan enemmän kuin koskaan, ja siksi, juuri niin kuin on käyty läpi, ehdotamme erityishoitorahan ikärajan korottamista sieltä 16:sta aina siihen asti, kunnes lapsi on 18 vuotta, niin että erityishoitorahan turvin voisi jatkossa hoitaa vakavasti sairastunutta lasta. Lapsen sairastuessa vakavasti esimerkiksi syöpään vanhemmilla on oltava mahdollisuus osallistua hoitoon ja olla lapsensa tukena ja lähellä, eikä sitä poista se, että lapsi olisi jo vaikka 17-vuotias, lapsi tarvitsee vanhempansa silloinkin. Tämä on monelle perheelle todella huojentava parannus. Tämä aloite tähän tuli syöpälästen vanhemmilta eli Sylva-järjestöltä, ja ryhdyimme välittömästi toimiin, kun sieltä kirjeen saimme ministeriöön. Toivon myös minäkin, että tämä saadaan mahdollisimman sujuvasti käsiteltyä eduskunnassa.

Toinen asia, josta vanhemmat ovat olleet yhteydessä ministeriöön ja varmasti kaikkiin ministereihin myös ennen minua, on ollut tämä vammaisten lasten vanhempien huoli kuormittavasta byrokratiasta, eli muutenkin kuormittavassa elämäntilanteessa olevat perheet joutuvat byrokratiamylytykseen ja todistamaan samoja asioita uudelleen. Nykytila on perheitä kuormittava, byrokraattinen, ja jatkossa vammaisuuksien hakuprosessia ei tarvitsisi aina samalla tavalla käydä uudelleen läpi yhtä usein ja todistella samoja asioita toistamiseen.

Tässä on kaksikin helpotusta tähän byrokratiaan: vammaisuus voidaan jatkossa useammin ja selkeämmin myöntää toistaiseksi eli pitkäaikaisemmin, ja toinen on se, että lisäksi jatkossa vammaisuuden hakemiseen riittäisi muukin kuin lausuntomuotoinen lääketieteellinen selvitys, mikä vähentää sitten toisaalta myös sotien ja lääkäreiden kuormaa eli turhia lausuntoja ja byrokratiaa, kun asia käy ilmi myös muista potilasasiakirjoista. Näin ollen niitä käyntejä tarvitaan vähemmän ja myöskin vanhemmat selviävät vähemmällä kuormituksella saadakseen heille kuuluvan sosiaaliturvan ja lapsille oikeudet, jotka heille kuuluvat. Eli tätä tavoittelimme tässä.

Päätin silloin, kun kauteni aloitin, että tälle asialle pitää pystyä tekemään jotakin. Tästä vuosia on puhuttu, mutta asia ei ole edennyt mihinkään. Vaikka tämä lakimuutos ei ratkaise kaikkea eikä vielä kokonaan sujuvoita tätä riittävällä ja tarvittavalla tasolla, niin tässä on kuitenkin elementtejä, jotka merkittävältä osin vievät eteenpäin, ja toivon, että voimme jatkaa tätä työtä niissä tilanteissa, missä perheet ovat kovin kuormittuneita. Kun perheeseen syntyy vammaisen lapsi, kun tapahtuu onnettomuus tai vastaava elämäntilanne, niin sosiaaliturvasta ei kyllä saisi aiheutua perheille kohtuutonta taakkaa ja oikeuksien vaatimisesta kokonaista päivätyötä. Näiden pitäisi sujua yhteiskunnassa perhe- ja lapsilähtöisesti. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2026 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.